

Tiedonkulku lammasketjussa

Lampaanlihan tuotantoketjun kehittäminen –hankkeen
tiedonkulun alkukartoituksen tuloksia

8.6.2022
Aija Hytönen

Tiedonkulku lammasketjussa

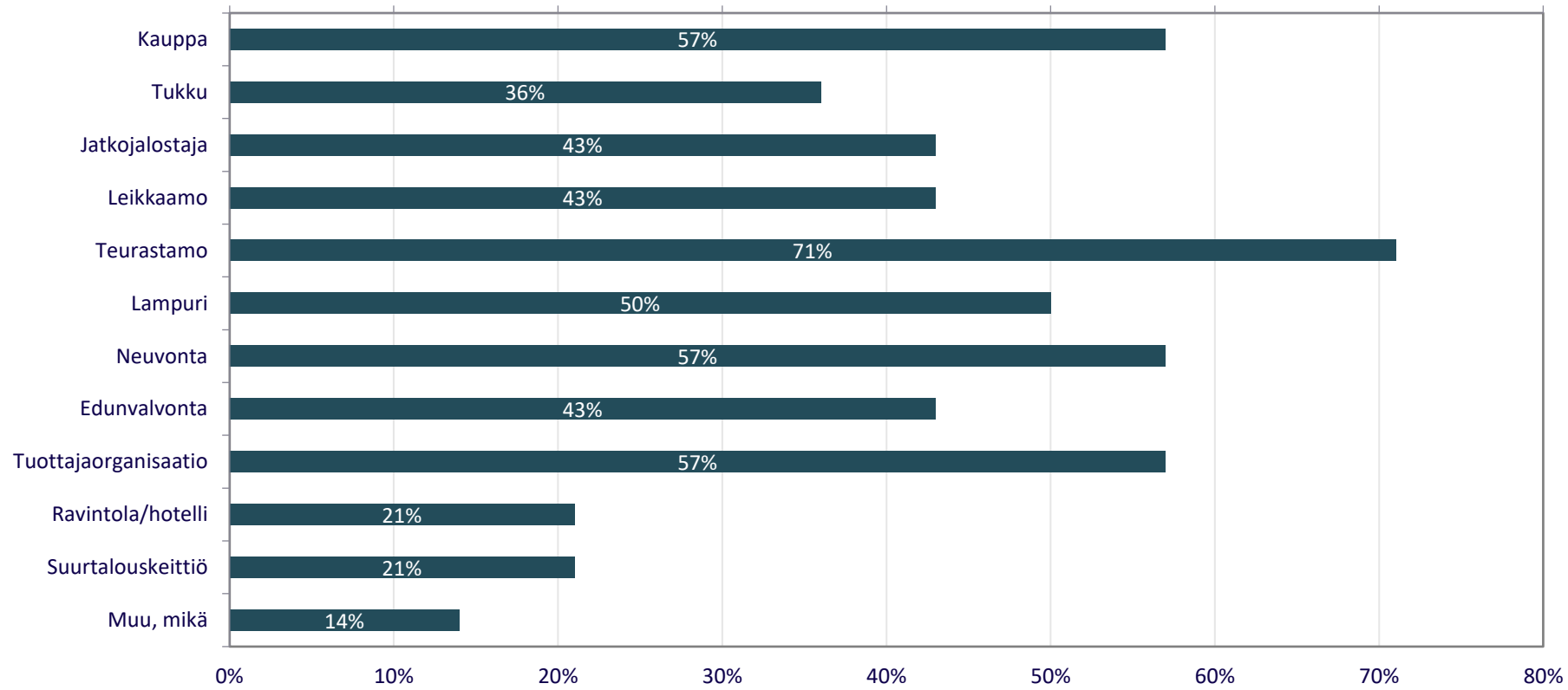
Taustaa

- Tiedonkulku tunnistettu pitkään ongelmaksi lampaanlihan tuotantoketjussa
- Lampaanlihan tuotantoketjun kehittäminen –hankkeen tarkoituksena on mm. kehittää ja lisätä tiedonkulkua lampaanlihan tuotantoketjussa
- Lammasketju –hankkeella tekeillä tiedonkulun alkukartoituskysely
 - Webropol-kysely avattu 3.6.2022, **kysely on yhä auki**
 - <https://link.webropolsurveys.com/S/04205A6F2A7EFF86>
 - Tällä hetkellä vastauksia 14 kpl
 - Eniten vastauksia lampureilta, leikkaamon, jatkojalostuksen ja neuvontaorganisaation edustajilta
 - Myös kauppa, tukku, teurastamo, edunvalvonta, tuottajaosuuskunta edustettuna
 - Keittiösektorilta ei vastauksia toistaiseksi

Tiedonkulku lammasketjussa - alkukartoituksen tuloksia

Minkä lampaanlihan tuotantoketjun osapuolen/osapuolien kanssa asioit?

Tiedonkulku lammasketjussa - alkukartoituksen tuloksia

Tiedonkulkuun käytettävät menetelmät ja järjestelmät

Pääasiassa:

- Puhelin (tai muuten keskustellen)
- Sähköposti

Lisäksi:

- WhatsApp
- Tuotosseurantasovellus
 - Toivotaan sinne myös teurastamon antamia tietoja
- Nettikatras
- Lammas- ja vuohirekisteri
- Sorkka (kustannus korkea)
 - Voisi lähettää teurastiedot myös Nettikatraaseen

- Excel
 - Pilven kautta jaetut dokumentit?
- Jäsentiedote

Kaivataan keskitettyjä verkkosivuja ja uusia järjestelmiä tiedonkulkuun.

Tiedonkulku lammasketjussa - alkukartoituksen tuloksia

Mitä tietoa liikkuu tällä hetkellä?

- Teurasmäärät, teurastusajankohta, laatupoikkeamat, teurastulokset
 - 2 x vuosi
 - Palaverit sopimuskumppaneiden kesken useita kertoja vuodessa
- Tuottajaorganisaation ulkopuolella teurastamon ohjaus vähäistä
 - Kausihinnoittelu tai ruholuokitukseen perustuva hinnoittelu ei ole riittävän suurta
- Paljon tietoa, pitää osata poimia tarpeellinen ja luotettava, josta syntyy asiakassuhde
 - Loppusyksyn teurastamoruuhkaa pitäisi saada vähennettyä
 - Annettuun tietoon sitoutuminen olisi toimijoiden kannalta tärkeää
 - Lampuri sitoutuu toimittamaan teurastamolle
 - Määrä, laatu, aikataulu viikkotasolla
 - Teurastamo sitoutuu hakemaan
 - Päivämäärä ja kellonaika

Tiedonkulku lammasketjussa - alkukartoituksen tuloksia

Miten tietoa liikkuu tällä hetkellä?

- Oma aktiivisuus tärkeässä roolissa
 - Kyselyt suoraan henkilökohtaisilta kontakteilta
 - Sopimuskumppanien välillä kulkee, mutta ei välttämättä eteenpäin
 - Kuluttajien/ markkinoiden toiveita joutuu kyselemään
 - Tähän toivottaisiin kaupan päästä parempaa tiedottamista
- Tietoa tulee neuvontasähköposteilla, ammattilehdistä, somen ammattilaisryhmistä, kollegoilta ja osuuskunnan tiedotteista
 - Somessa ruoditaan epäkohtia varsin negatiiviseen sävyyn
 - Tiedotuskirjeiden sisältö saattaa olla jo vanhaa tietoa, mikä on jo tiedossa
 - Haasteena saada kaikki osapuolet lukemaan ja sisäistämään tiedotteet

Tiedonkulku lammasketjussa - alkukartoituksen tuloksia

Milloin tietoa tulisi saada?

- Riittävästi ennen sesonkia ennakkotilaaminen
 - Tiedote kaupalle mihin mennessä tilaus on jätettävä
 - Soittamalla viime hetken kysely
- Haku pvm ja aika
- Kolme tai neljä sesonkia/ ei sesonkiajattelua
- Hinnoittelun peruslinja tulisi olla selvillä 1,5-2 vuotta etukäteen
 - ei sidotuin hinnoin, mutta lisät ja vähennykset perustasoon tulisi tietää etukäteen
- Tuottajaorganisaation kuukausittainen hinta on selkeä
- Alkutuottajan ja teurastamon välinen kommunikointi ja hintatiedot jo suunnitteluvaiheessa
 - Lampaan tiineys n. 5 kk
- Alkukesästä jo budjettitiedot syksyyn ja seuraavan pääsiäiseen asti
 - Määrien päivittäminen tärkeää

Tiedonkulku lammasketjussa - alkukartoituksen tuloksia

Tiedonkulusta nousseita ongelmakohtia

- Tiedonkulun ongelman koetaan olevan alkutuotannon ja teurastamon välillä
 - Luotettavat ennusteet, ”varmat faktat”
- Saatavuuden muutoksista olisi tärkeä viestiä ketjussa joka suuntaan
 - Tilojen määrä, kasvatusmäärät, hyvinvointi, tuottajahinnat, saatavuus, kysyntä
- Kommunikointi hinnan avulla
 - Ympärivuotisuus maksaa tuottajalle enemmän, kannattavuus kuitenkin elinehto
 - Maatalouspolitiikan koetaan myös rajoittavan uudistuksia
- Markkinoiden tarpeet tiedoksi ketjun alkupäähän
- Avoin keskustelu
 - Toisten tarpeista ja tekemisistä ei juuri tiedetä
 - Kilpailulainsäädäntö ja hyvät kauppatavat huomioitava

Tiedonkulku lammasketjussa - alkukartoituksen tuloksia

Yhteenveto:

- Tietoa tulisi saada säännöllisesti, ajankohtaisesti ja ennakoivasti, jopa viikoittain
- Ketjussa toimintaa kehittävän palautteen kerääminen jää usein tekemättä
- Koko ketjun yhteinen palaveri tuotannon kehittämistä jokavuotiseksi tapahtumaksi
 - Yhteinen päämäärä toimijoiden välillä
 - Reagointi markkinoihin
 - Sesonkien suunnittelu tuotanto huomioiden
 - Selkeät tavoitteet ja toimenpiteet eri vuodenaikoina

Tiedonkulku lammasketjussa

Katse tulevaan

- Lammasketjun toimijoiden tiedonkulkuun liittyvä kartoitus tulossa kesän aikana
 - Lammaspaikka/ Ahlman
- Tarvitaanko oma kanava tietojen välittämiseen, jossa tieto kaikkien saatavilla?
- Sidosryhmätapaamiset
 - 1 x vuosi suurempi
 - Mahdollisuus jatkossa toteuttaa koko ketjun yhteisenä tuotannon kehittämisen tapahtumana
 - 3 x vuosi verkkotapaaminen
 - Ketjun toimijat tutuksi ja keskustelua ajankohtaisista aiheista
- Lisää tietoa hankkeesta ja tulevista sidosryhmän tapaamisista:
 - aitomaaseutu.fi/lammasketju
 - facebook.com/Lammasketju1
 - <https://www.farmari.net/>

Farmari-messut:

30.6.-2.7.2022

Mikkeli

Verkkotapaaminen:

25.8.

klo 13-15

Livetapaaminen:

Valtakunnalliset

lammaspäivät (8.-10.11.)

8.11. klo 9-11

Jämsä

jamk

jamk | Jyväskylän ammattikorkeakoulu
University of Applied Sciences